

*Леоненко Н.А., д. держ. упр., проф., НУЦЗУ, м. Черкаси,
ORCID:0000–0002–1498–0391*

*Тюріна Д.М., к.пед.н., доц., НУЦЗУ, м. Черкаси,
ORCID: 0000–0002–1506–5849*

*Leonenko N., Doctor of Science in Public Administration, Professor,
National University of Civil Defence of Ukraine, Cherkasy*

*Tiurina D., PhD in Pedagogy, Associate Professor,
National University of Civil Defense of Ukraine, Cherkasy*

ГЕНДЕРНИЙ ПАСПОРТ ГРОМАДИ: УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД У КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ПРАКТИК

GENDER PASSPORT OF THE COMMUNITY: UKRAINIAN EXPERIENCE IN THE CONTEXT OF EUROPEAN PRACTICES

У статті розглянуто роль гендерного паспорта (профілю) громади як інструменту стратегічного планування та моніторингу місцевої політики в умовах децентралізації. Проаналізовано нормативно-правові засади його впровадження в Україні та сучасний науковий дискурс щодо збору гендерно-дезагрегованих даних. Здійснено порівняння з європейськими практиками муніципального гендерного моніторингу (gender responsive budgeting у Швеції, муніципальні звіти з рівності у Німеччині, гендерні обсерваторії в Іспанії). Обґрунтовано, що українська практика перебуває на етапі становлення та значною мірою спирається на міжнародну підтримку, тоді як у країнах ЄС гендерні профілі є усталеною складовою систем управління та підзвітності. Виявлено ключові бар'єри впровадження (дефіцит даних, методологічна розрізненість, обмежені ресурси) та окреслено пріоритети розвитку: цифровізація й відкриті дані, інтеграція гендерно-чутливого бюджетування, розбудова інституційної спроможності громад, посилення партнерств із європейськими інституціями. Реалізація запропонованих підходів сприятиме підвищенню якості публічних послуг, прозорості та ефективності місцевої політики, а також адаптації європейських стандартів до українських реалій у повоєнний період.

Ключові слова: *гендер, гендерний паспорт громади, гендерний профіль, гендерно-чутливе бюджетування, місцеве самоврядування, державне управління, публічне управління, державна політика, міжнародне співробітництво, міжнародні проєкти та програми, європейська інтеграція, міжнародний досвід.*

The article examines the role of the gender passport (profile) of the community as a tool for strategic planning and monitoring of local policies in the context of decentralization. The regulatory framework for its implementation in Ukraine and the contemporary scholarly discourse on the collection of gender-disaggregated data are analyzed. A comparison is made with European practices of municipal gender monitoring (gender-responsive budgeting in Sweden, municipal equality reports in Germany, and gender observatories in Spain). It is argued that the Ukrainian practice is still at the formative stage and largely relies on international support, whereas in EU countries gender profiles are an established component of governance and accountability systems. Key implementation barriers are identified (data deficit, methodological fragmentation, limited resources), and development priorities are outlined: digitalization and open data, integration of gender-responsive budgeting, strengthening the institutional capacity of communities, and expanding partnerships with European institutions. The implementation of the proposed approaches will contribute to improving the quality of public services, ensuring transparency and effectiveness of local policies, as well as adapting European standards to Ukrainian realities in the post-war period.

Keywords: gender, gender passport of the community, gender profile, gender-sensitive budgeting, local self-government, public administration, public governance, state policy, international cooperation, international projects and programs, European integration, international experience.

Постановка проблеми. У сучасних умовах децентралізації та посилення ролі місцевого самоврядування питання забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків набуває особливої ваги. Одним з інструментів, що дозволяє здійснювати системний моніторинг соціально-економічного розвитку громад крізь призму гендерної рівності, є гендерний паспорт громади. Цей документ містить статистичні та аналітичні дані щодо становища жінок і чоловіків у різних сферах життя, що уможливорює виявлення нерівностей та формування інклюзивних політик.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз літератури засвідчує, що проблема впровадження гендерного паспорта громади в Україні досліджується переважно в контексті нормативно-правового забезпечення, збору гендерно-дезагредованих даних та адаптації європейських практик.

Так, праця Гонюкової Л. та Дупешко-Джус Ю. [2], системно аналізує чинні нормативні документи. У цих документах закріплено необхідність створення гендерних профілів (портретів) громад, що є офіційним аналогом поняття «гендерний паспорт». Авторки підкреслюють, що на практиці ці терміни часто використовуються як синоніми, а їх застосування рекомендується органам місцевого самоврядування для інтеграції принципу гендерної рівності у стратегії розвитку.

Скорик М. [5; 6] у своїх дослідженнях аналізує національний досвід вимірювання гендерної нерівності, а також ініціативи донорів і неурядових

організацій. Авторка вказує, що хоча термін «гендерний паспорт громади» прямо не використовується, створення локальних баз даних і гендерних профілів фактично стало прототипом паспортів. Це підтверджує, що запровадження паспорта громади є логічним продовженням попередніх практик систематизації даних.

У статті Желюк Т. та Костін У. [3] увага акцентується на забезпеченні гендерного балансу у сферах праці, освіти та політичної участі. Авторки підкреслюють потребу у локальних діагностичних інструментах, серед яких гендерний паспорт громади може відігравати ключову роль для моніторингу стану рівності в умовах євроінтеграції.

Дослідження Кравця В., Кікінежді О. та Василькевича Ю. [4] присвячене формуванню гендерно справедливого середовища в навчальних закладах у контексті євроінтеграційних процесів. Хоча термін «гендерний паспорт» тут прямо не використовується, автори наголошують на важливості системних вимірів і профілів, які методологічно перегукуються з функціями паспортів у громадах.

Особливої уваги заслуговує стаття Гвоздя М. та Процака К. [1], яка напряму пов'язує гендерну політику з практикою місцевого самоврядування. Автори підкреслюють, що для прийняття зважених управлінських рішень громадам необхідні аналітичні документи, такі як гендерні паспорти, які дозволяють не лише зафіксувати стан гендерної рівності, а й інтегрувати результати аналізу у стратегії розвитку.

Отже, сучасні наукові дослідження демонструють різні підходи до розгляду гендерного паспорта громади: нормативно-правовий (Гонюкова Л., Дупешко-Джус Ю.); емпіричний, пов'язаний зі збором даних (Скорик М.); інструмент локальної діагностики (Желюк Т., Костін У.); методологічно-освітній (Кравець В., Кікінежді О., Василькевич Я.); практика місцевого самоврядування (Гвоздь М., Процак К.).

Спільною тенденцією для всіх робіт є визнання необхідності систематизації даних та використання паспортів/профілів як управлінських інструментів. Водночас відмінності полягають у рівні деталізації та термінології: одні автори послуговуються офіційним терміном «гендерний профіль/портрет», інші ж опосередковано описують практики, що фактично є складовими паспортів громад.

Однак, незважаючи на проведені дослідження у сфері гендерної політики, питання гендерного паспорта громади як інструменту стратегічного планування та його співвідношення з європейськими практиками залишається малодослідженим і потребує подальшого наукового обґрунтування

Постановка завдання. Мета дослідження – аналіз українського досвіду формування гендерних паспортів у порівнянні з європейськими практиками, а також окреслення перспектив розвитку цього інструменту в

Україні.

Виклад основного матеріалу. Для ефективного соціально-економічного та культурного розвитку громади важливим є володіння актуальною інформацією щодо її соціально-демографічної структури, стану системи соціального захисту, охорони здоров'я, житлово-комунального господарства, а також інших сфер бюджетного фінансування й безпекового середовища. Гендерний профіль (паспорт) дозволяє отримати ці дані у розрізі статі та додаткових ознак, що необхідні для ухвалення зважених управлінських рішень та формування місцевої політики, орієнтованої на потреби і інтереси жінок, чоловіків та окремих соціальних груп, які проживають у межах громади. Гендерний профіль громади є інформаційно-аналітичним документом, що забезпечує виявлення відмінностей у становищі різних груп населення, а також ідентифікацію ключових проблем та потреб. Отримані результати повинні бути покладені в основу програм соціально-економічного розвитку території.

Програми розвитку громади охоплюють стратегії та плани їх реалізації, місцеві програми розвитку, прогностичні й програмні документи соціально-економічного спрямування, а також цільові та бюджетні програми. Таким чином, гендерний профіль виступає не лише аналітичним інструментом, але й практичною основою для побудови комплексної, інклюзивної та результативної політики місцевого самоврядування.

Гендерний профіль громади може застосовуватися в кількох ключових напрямках.

По-перше, він слугує інструментом для проведення гендерного аналізу та виявлення наявних розривів у сферах демографічного розвитку, зайнятості та оплати праці, що створює підґрунтя для планування стійкого соціально-економічного й культурного розвитку громади.

По-друге, гендерний профіль використовується у стратегічному плануванні та бюджетуванні. На його основі розробляються програмні документи громади, складаються демографічні, економічні та бюджетні прогнози. Це дозволяє визначати пріоритети фінансування для подолання проблем гендерної нерівності, формувати політику зайнятості з урахуванням кваліфікаційного та освітнього рівня жінок і чоловіків, а також створювати бюджетні програми, що інтегрують гендерний підхід.

По-третє, документ відіграє роль у формуванні інвестиційної політики громади та створенні сприятливого бізнес-клімату, спрямованого на реалізацію економічного потенціалу різних груп населення. Це включає розвиток жіночого підприємництва, підтримку молодіжних бізнес-ініціатив і впровадження гендерно чутливих проєктів місцевого економічного розвитку.

По-четверте, гендерний профіль є основою для моніторингу та оцінки ефективності стратегічних і бюджетних програм, зокрема у контексті досягнення Цілей сталого розвитку. Це сприяє підвищенню якості надання послуг

і розширенню їх охоплення з урахуванням потреб жінок, чоловіків та інших соціальних груп.

Нормативно-правова база, що регулює застосування гендерного профілю громади, має комплексний характер і поєднує національне законодавство, урядові розпорядження та відомчі методичні документи. Базовим підґрунтям є Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», який закріпив принципи гендерної рівності у державній політиці, та Закон «Про засади запобігання та протидії дискримінації», що розширив інструменти захисту від дискримінаційних практик [8; 9].

Важливою складовою є стратегічні документи уряду. Зокрема, Розпорядження КМУ № 752-р від 12.08.2022 затвердило Державну стратегію забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків до 2030 року та операційний план її реалізації, у якому передбачено створення «гендерних портретів» громад [1212]. Подібний зміст має Національний план дій з виконання Резолюції РБ ООН 1325 «Жінки, мир, безпека», що акцентує на необхідності збору та використання гендерно-дезаггегрованих даних [11].

Ключове значення для практики місцевого самоврядування має Наказ Мінсоцполітики № 359 від 27.12.2022, який визначає гендерний профіль (портрет) громади як аналітичний інструмент та надає методичні рекомендації щодо його складання й оновлення [10]. Додатково, напрацювання проєкту «Гендерно орієнтоване бюджетування в Україні» заклали методологічну основу для поєднання гендерного аналізу з процесами місцевого бюджетування.

Нормативно-правові та методичні документи щодо гендерного паспорта громади наведено в таблиці 1.

Таким чином, окремого закону, що безпосередньо регламентував би гендерний паспорт (профіль) громади, на сьогодні не існує. Його застосування ґрунтується на комплексі нормативно-правових актів та методичних документів, які формують правові засади, стратегічні орієнтири та інструменти практичної реалізації гендерної політики. У сукупності вони забезпечують створення цілісної системи, що визначає умови для розробки та ефективного використання гендерного паспорта громади як дієвого інструменту стратегічного планування і моніторингу соціально-економічного розвитку територій.

В Україні практика створення гендерних паспортів поступово набуває системного характеру, розвиваючись у рамках реалізації державної гендерної політики та за підтримки міжнародних проєктів технічної допомоги. Цей інструмент забезпечує збір, упорядкування та аналіз даних, які відображають становище жінок і чоловіків у різних сферах суспільного життя громади.

В Україні практика створення гендерних паспортів поступово набуває системного характеру, розвиваючись у межах реалізації державної гендерної

політики та за підтримки міжнародних і донорських проєктів. Зокрема, за сприяння Асоціації міст України вже підготовлено 18 повних паспортів територіальних громад, 1 спеціалізований портрет, 3 обласні профілі, а також паспорти міста Києва (як громади та як області). Гендерний паспорт громади виступає інструментом збору, систематизації та аналізу даних, що відображають становище жінок і чоловіків у різних сферах суспільного життя, та водночас слугує підґрунтям для планування і моніторингу стратегічних рішень.

Таблиця 1

Нормативно-правові та методичні документи щодо гендерного паспорта громади

№ з/п	Документ	Зміст та значення для гендерного паспорта громади
1	Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» від 08.09.2005 р. № 2866-IV [8]	Визначає засади державної гендерної політики, закріплює необхідність збору та використання гендерно-дезагregованих даних.
2	Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» від 06.09.2012 р. № 5207-VI [9]	Створює правові механізми запобігання та протидії дискримінації, у т. ч. за ознакою статі, забезпечуючи нормативну базу для використання гендерного аналізу.
3	Постанова КМУ «Про схвалення Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року та затвердження операційного плану з її реалізації на 2022-2024 роки» від 12.08.2022 р. р. № 752-р [1212]	Визначає стратегічні напрями гендерної політики; передбачає розробку та затвердження «гендерних портретів» громад як інструментів для стратегічного планування та моніторингу.
4	Національний план дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 “Жінки, мир, безпека” на період до 2025 року (розпорядження КМУ від 28 жовтня 2020 р. № 1544-р) [11]	Вимагає від органів влади збору гендерної статистики та інтеграції гендерного підходу на рівні громад.
5	Наказ Мінсоцполітики «Методичні рекомендації з реалізації гендерного підходу та підходу, що базується на дотриманні прав людини, на рівні територіальних громад» від 27.12.2022 р. № 359 [10]	Містить практичні рекомендації щодо створення гендерних паспортів, алгоритм збору даних та приклади показників.
6	Методичні матеріали Проєкту «Гендерно орієнтоване бюджетування в Україні» за 2014-2021 рр [7]	Розробляють підхід до інтеграції гендерних індикаторів у бюджети громад, що напряму пов’язано з використанням гендерного паспорта.

Джерело: сформовано автором на основі [7–12]

Згідно з Методичними рекомендаціями Міністерства соціальної політики України, до складу гендерного паспорта громади зазвичай включаються ключові групи показників: демографічні характеристики – розподіл населення за статтю, віком та іншими соціальними ознаками; освітній та професійний рівень – структура зайнятих за рівнем освіти, спеціалізацією та професійним досвідом; економічна активність – показники зайнятості, рівня доходів і розривів в оплаті праці; політична участь – частка жінок і чоловіків у представницьких та виконавчих органах влади; доступ до базових послуг – забезпеченість населення соціальними, медичними та іншими суспільно значущими послугами [10].

Наявність такого паспорта дозволяє громадам ідентифікувати дисбаланси у розвитку та своєчасно реагувати на них. Наприклад, дані можуть свідчити про нижчий рівень економічної активності жінок у порівнянні з чоловіками, обмежений доступ певних груп до освітніх чи медичних ресурсів або недостатнє представництво жінок у місцевих органах влади. Виявлення подібних нерівностей створює основу для формування ефективної та гендерно чутливої місцевої політики, орієнтованої на збалансований соціально-економічний розвиток громади.

Поряд із національною практикою цінним є аналіз досвіду європейських країн, де гендерні профілі вже стали невід’ємним елементом муніципального управління. У країнах Європейського Союзу спостерігається тенденція до системного впровадження гендерного підходу в муніципальне управління. Важливе місце посідає практика створення гендерних профілів муніципалітетів, які акумулюють дані про становище жінок і чоловіків у різних сферах суспільного життя. Такі профілі інтегруються у ширші системи моніторингу соціально-економічного розвитку територій та стають дієвим інструментом прийняття управлінських рішень.

У Швеції провідним механізмом є гендерно-чутливе бюджетування (Gender Responsive Budgeting), яке реалізується на муніципальному рівні. Міські ради та місцеві адміністрації аналізують, як розподіляються фінансові ресурси з огляду на потреби жінок і чоловіків. Це дає змогу оцінювати вплив бюджетних програм на різні соціальні групи, виявляти приховані дисбаланси та коригувати фінансування для досягнення більшої справедливості. Такий підхід особливо активно застосовується у сферах освіти, охорони здоров’я та соціальних послуг [13;14].

У Німеччині поширеною є практика підготовки муніципальних звітів з рівності (Gleichstellungsberichte). Вони містять не лише статистичні дані (зайнятість, доходи, освіта, участь у місцевому самоврядуванні), а й комплексний аналіз місцевих політик. Звіти виконують функцію офіційного документа, який регулярно подається на розгляд муніципальної ради, забезпечуючи прозорість і підзвітність органів влади перед громадою. Окрім того, у

низці міст діють гендерні індекси рівності, які дозволяють відслідковувати прогрес у забезпеченні рівних прав на місцевому рівні [15].

В Іспанії активно функціонують гендерні обсерваторії (Observatorios de Género), що створюються як національними, так і муніципальними органами. Вони здійснюють постійний моніторинг становища жінок і чоловіків у громадах, публікують регулярні аналітичні звіти та рекомендації. Завдяки цьому органи влади отримують достовірні дані для інтеграції гендерного підходу у місцеві програми розвитку, а громада – можливість контролювати політики та їхню ефективність [16].

Європейські практики доводять, що гендерний паспорт (профіль) виконує дві взаємопов'язані функції: аналітичну – систематизація даних про стан рівності у громаді; управлінську – використання результатів аналізу для прийняття рішень, розробки програм і бюджетів.

Таким чином, у країнах ЄС гендерний профіль стає не лише джерелом інформації, а й важливим елементом управлінських механізмів, які забезпечують прозорість, підзвітність і ефективність місцевої влади.

Порівняння української практики створення гендерних паспортів із досвідом європейських країн свідчить про наявність як спільних рис, так і суттєвих відмінностей у підходах, інституційному забезпеченні та результативності.

По-перше, і в Україні, і в країнах Європейського Союзу основу для формування гендерних профілів становить використання гендерно-дезагрегованих даних. Такий підхід забезпечує можливість відображення реальних відмінностей між становищем жінок і чоловіків, що уможливорює більш точний аналіз проблем та ефективніше планування політик.

По-друге, обидві практики орієнтовані на підвищення якості публічних послуг для всіх груп населення. Гендерний аналіз дозволяє виявити потреби вразливих категорій, забезпечити більш справедливий доступ до соціальних, освітніх та медичних послуг, а також сприяти рівним можливостям у сфері працевлаштування.

По-третє, і в Україні, і в європейських країнах результати гендерного аналізу інтегруються у місцеві стратегії розвитку. Це означає, що паспорти чи профілі громади стають не лише статистичними документами, а й інструментами, що впливають на стратегічне планування та формування місцевих програм.

Разом з тим існують і суттєві відмінності. В Україні гендерні паспорти здебільшого створюються за підтримки міжнародних проєктів та організацій технічної допомоги. Їх ініціація часто залежить від зовнішнього фінансування чи партнерських програм. У країнах ЄС такі документи мають характер системної державної політики, закріпленої законодавчо, що гарантує сталість та обов'язковість їх застосування на місцевому рівні.

Крім того, європейські громади активніше впроваджують цифрові технології у процес гендерного моніторингу. Широко використовуються інтерактивні онлайн-панелі, відкриті бази даних, електронні платформи, що забезпечують доступність інформації для громадян та підвищують прозорість діяльності органів влади. В Україні ж подібні практики лише починають розвиватися.

Ще однією відмінністю є рівень інституційної підтримки. У країнах ЄС питання гендерної рівності інтегроване у діяльність профільних міністерств, муніципалітетів, спеціальних рад та агенцій. В Україні ж, попри наявність державної стратегії та методичних рекомендацій, інституційний потенціал місцевих громад у цій сфері залишається відносно низьким, а системна кадрова та фінансова підтримка є обмеженою.

Висновки. Отже, український досвід свідчить про поступове розширення практики застосування цього інструменту, однак на сучасному етапі він ще не має достатнього інституційного закріплення. Подальший розвиток вимагає поглибленої цифровізації процесів, системного включення паспортів у стратегічне планування та більшої інтеграції з механізмами гендерно-чутливого бюджетування.

Порівняння з європейськими практиками демонструє, що у країнах ЄС гендерні профілі вже стали невід'ємною складовою управлінських процесів і системного моніторингу розвитку громад. Водночас наявність спільних підходів – використання гендерно-дезагregованих даних, орієнтація на якість послуг та інтеграція в стратегії розвитку – створює умови для адаптації найкращих європейських практик в українських реаліях.

Подальший розвиток інструменту передбачає: інтеграцію цифрових технологій та відкритих даних у процес створення паспортів; посилення ролі гендерно-чутливого бюджетування на місцевому рівні; розширення співпраці з європейськими партнерами для впровадження інноваційних рішень; системну підготовку кадрів у громадах для роботи з аналітичними інструментами.

Таким чином, український досвід перебуває на етапі становлення, проте саме він відкриває можливість для формування сучасної та інклюзивної моделі місцевого розвитку, що поєднує національні реалії та європейські стандарти.

Список використаних джерел:

1. Гвоздь М.Я., Процак К.. Гендерна рівність у місцевому самоврядуванні: теоретико-методологічний аспект. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Проблеми економіки та управління. 2023. Вип. 7, № 2. С. 91–101.
2. Гонюкова Л., Дупешко-Джус Ю. Нормативно–правове забезпечення гендерної політики на рівні територіальних громад. Вісник Київського національного університету державного управління імені Тараса Шевченка. 2024.

DOI: <https://doi.org/10.17721/2616-9193.2024/19-12/22>.

3. Желюк Т.Л., Костін У.М. Гендерна збалансованість: євроінтеграційні виклики та національні можливості. Інноваційна економіка. 2022. № 2–3. С. 75–84.

4. Кравець В., Кікінежді О., Василькевич Я. Формування гендерно справедливого середовища у закладах освіти України: євроінтеграційний контекст. Новий колегіум. 2023. № 1(110). С. 15–23.

5. Скорик М.В. Огляд національного досвіду вимірювання гендерної нерівності в Україні, 2009–2021 рр. Частина І. Урядові практики гендерних вимірювань. Статистика України. 2021. № 4. С. 53–68.

6. Скорик М. В. Огляд національного досвіду вимірювання гендерної нерівності в Україні, 2009–2021 рр. Частина ІІ. Ініціативи донорів та неурядових організацій щодо гендерних вимірювань. Статистика України. 2022. № 1. С. 101–116.

7. Гендерно орієнтоване бюджетування в Україні (ГОВ) : методичні матеріали проєкту, 2014–2021 рр. Київ : UN Women Ukraine, Міністерство фінансів України, Міністерство соціальної політики України.

8. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08 вересня 2005 р. № 2866–IV. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 52. Ст. 561.

9. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні : Закон України від 06 вересня 2012 р. № 5207–VI. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 32. Ст. 412.

10. Методичні рекомендації з реалізації гендерного підходу та підходу, що базується на дотриманні прав людини, на рівні територіальних громад : наказ Міністерства соціальної політики України від 27 грудня 2022 р. № 359.

11. Національний план дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2025 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2020 р. № 1544–р. Офіційний вісник України. 2020. № 90.

12. Про схвалення Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року та затвердження операційного плану з її реалізації на 2022–2024 роки : розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2022 р. № 752–р. Офіційний вісник України. 2022. № 67.

13. BUDGe for Gender Equality. Government Offices of Sweden. URL: <https://www.government.se/contentassets/5f2e26dd77084ac08f6dc721acd81c37/budge-for-gender-equality> (дата звернення: 13.09.2025).

14. Gender Equality Policy in Sweden. Government Offices of Sweden, 2024. URL: <https://www.government.se/contentassets/efcc5a15ef154522a872d8e46ad69148/gender-equality-policy-in-sweden-240229.pdf> (дата звернення: 13.09.2025).

15. Gender Equality Reports (Gleichstellungsberichte). Federal Government of Germany. URL: <https://www.gleichstellungsbericht.de/english> (дата звернення: 13.09.2025).

16. Observatorio de Igualdad – Equal Opportunities for Women and Men Observatory. Ministerio de Igualdad, Instituto de la Mujer y para la Igualdad de Oportunidades (Spain). URL:

References:

1. Hvozď M. Ya., Protsak K. V. (2023) Henderna rivnist u mistsevomu samovriaduvanni: teoretyko-metodolohichnyi aspekt [Gender equality in local self-government: theoretical and methodological aspect]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnika". Serii: Problemy ekonomiky ta upravlinnia – Bulletin of Lviv Polytechnic National University. Series: Problems of Economics and Management*, vol. 7, no. 2, pp. 91–101. DOI: <https://doi.org/10.23939/semi2023.02.091>.
2. Honiukova L., Dupeshko-Dzhus Yu. (2024) Normatyvno-pravove zabezpechennia hendernoi polityky na rivni terytorialnykh hromad [Regulatory support of gender policy at the level of territorial communities]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu derzhavnoho upravlinnia imeni Tarasa Shevchenka – Bulletin of Kyiv National University of Public Administration named after Taras Shevchenko*. DOI: <https://doi.org/10.17721/2616-9193.2024/19-12/22>
3. Zheliuk T. L., Kostin U. M. (2022) Henderna zbalansovanist: yevrointehratsiini vyklyky ta natsionalni mozhlyvosti [Gender balance: European integration challenges and national opportunities]. *Innovatsiina ekonomika – Innovative Economy*, no. 2–3, pp. 75–84.
4. Kravets V., Kikiniezdі O., Vasylykevych Ya. (2023) Formuvannia henderno spravedlyvoho seredovyscha u zakladakh osvity Ukrainy: yevrointehratsiiniy kontekst [Formation of a gender-just environment in educational institutions of Ukraine: European integration context]. *Novyi Kolehium – New Collegium*, no. 1(110), pp. 15–23. DOI: <https://doi.org/10.30837/nc.2023.1-2.15>
5. Skoryk M. (2021) Ohliad natsionalnoho dosvidu vymiriuvannia hendernoi nerivnosti v Ukraini, 2009–2021 rr. Chastyna I. Uriadovi praktyky hendernykh vymiriuvan [Review of the national experience of measuring gender inequality in Ukraine, 2009–2021. Part I. Government practices of gender measurements]. *Statystyka Ukrainy – Statistics of Ukraine*, no. 4, pp. 53–68. DOI: [https://doi.org/10.31767/su.4\(95\)2021.04.06](https://doi.org/10.31767/su.4(95)2021.04.06)
6. Skoryk M. (2022) Ohliad natsionalnoho dosvidu vymiriuvannia hendernoi nerivnosti v Ukraini, 2009–2021 rr. Chastyna II. Initsiatyvy donoriv ta neuriadovykh orhanizatsii shchodo hendernykh vymiriuvan [Review of the national experience of measuring gender inequality in Ukraine, 2009–2021. Part II. Donors' and NGOs' initiatives on gender measurements]. *Statystyka Ukrainy – Statistics of Ukraine*, no. 1, pp. 101–116.
7. Henderno oriientovane biudzhetuвання v Ukraini (HOB): metodychni materialy proiektu, 2014–2021 rr. [Gender responsive budgeting in Ukraine (GRB): methodological materials of the project, 2014–2021]. Kyiv: UN Women Ukraine, Ministry of Finance of Ukraine, Ministry of Social Policy of Ukraine. (in Ukrainian)
8. Pro zabezpechennia rivnykh prav ta mozhlyvostei zhink i cholovikiv: Zakon Ukrainy vid 08 veresnia 2005 r. № 2866–IV [On ensuring equal rights and opportunities for women and men: Law of Ukraine of September 8, 2005, No. 2866–IV]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine*, no. 52, art. 561.
9. Pro zasady zapobihannia ta protydii dyskryminatsii v Ukraini: Zakon

Ukrainy vid 06 veresnia 2012 r. № 5207–VI [On the principles of preventing and combating discrimination in Ukraine: Law of Ukraine of September 6, 2012, No. 5207–VI]. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine, no. 32, art. 412.

10. Metodychni rekomendatsii z realizatsii hendernoho pidkходу ta pidkходу, shcho bazuietsia na dotrymannii prav liudyny, na rivni terytorialnykh hromad: nakaz Ministerstva sotsialnoi polityky Ukrainy vid 27 hrudnia 2022 r. № 359 [Methodical recommendations on the implementation of the gender approach and the human rights-based approach at the level of territorial communities: Order of the Ministry of Social Policy of Ukraine of December 27, 2022, No. 359]. (in Ukrainian)

11. Natsionalnyi plan dii z vykonannia rezoliutsii Rady Bezpeky OON 1325 "Zhinky, myr, bezpeka" na period do 2025 roku: rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 28 zhovtnia 2020 r. № 1544–r [National Action Plan for the implementation of UN Security Council Resolution 1325 “Women, Peace, Security” until 2025: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine of October 28, 2020, No. 1544–r]. Ofitsiinyi visnyk Ukrainy – Official Bulletin of Ukraine, no. 90.

12. Pro skhvalennia Derzhavnoi stratehii zabezpechennia rivnykh prav ta mozhlyvostei zhinok i cholovikiv na period do 2030 roku ta zatverdzhennia operatsiinoho planu z yii realizatsii na 2022–2024 roky: rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 12 serpnia 2022 r. № 752–r [On approval of the State Strategy for ensuring equal rights and opportunities for women and men until 2030 and approval of the operational plan for its implementation for 2022–2024: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine of August 12, 2022, No. 752–r]. Ofitsiinyi visnyk Ukrainy – Official Bulletin of Ukraine, no. 67.

13. BUDGe for Gender Equality. Government Offices of Sweden. Available at: <https://www.government.se/contentassets/5f2e26dd77084ac08f6dc721acd81c37/budge-for-gender-equality> (accessed September 13, 2025).

14. Gender Equality Policy in Sweden. Government Offices of Sweden, 2024. Available at: <https://www.government.se/contentassets/efcc5a15ef154522a872d8e46ad69148/gender-equality-policy-in-sweden-240229.pdf> (accessed September 13, 2025).

15. Gender Equality Reports (Gleichstellungsberichte). Federal Government of Germany. Available at: <https://www.gleichstellungsbericht.de/english> (accessed September 13, 2025).

16. Observatorio de Igualdad – Equal Opportunities for Women and Men Observatory. Ministerio de Igualdad, Instituto de la Mujer y para la Igualdad de Oportunidades (Spain). Available at: <https://www.inmujeres.gob.es/en/observatorios/observIgualdad/home.htm> (accessed September 13, 2025).